
Analyysi I
Syksy 2008
Harjoitus 1 (viikko 37)

---

1. Laske Peanon aksioomien avulla kertolasku $3 \cdot 3$.

Opastus: Katso mallia Esimerkin 1.2.3 laskusta.

2. Osoita induktiolla, että

$$1 + 3 + 5 + \dots + (2n - 1) = n^2$$

on voimassa kaikilla $n \in \mathbb{N}$.

3. Olkoon $n \in \mathbb{Z}$ siten, että n^2 on pariton. Osoita epäsuoralla todistuksella, että n on pariton.

4. Olkoon x rationaaliluku ja y irrationaaliluku. Osoita epäsuoralla todistuksella, että summa $x + y$ on irrationaaliluku.

Opastus: Voit käyttää hyväksesi tietoa, että yhteenlasku on laskutoimitus joukossa $\mathbb{Q}$, eli että kahden rationaaliluvun summa on rationaaliluku.

5. Olkoon $a, x, y \in \mathbb{R}$ ja $a \neq 0$. Oletetaan, että $ax = ay$. Osoita kunta-aksiomien (A1)–(A9) avulla, että tällöin $x = y$.

Opastus: Kyseinen väite on Lause 1.6.2(b). Kannattaa lähteä liikkeelle väitetyn yhtälön $x = y$ vasemmalta puolelta ja rakentaa aksioomien avulla tulo ax , johon voi soveltaa oletusta $ax = ay$. Eli:

$$x = 1 \cdot x = (a \cdot a^{-1})x = (a^{-1} \cdot a)x = a^{-1}(ax) = \dots$$

Perustele kukin yhtäsuuruus sopivalla aksioomanimellä ja jatka todistus loppuun.

6. Olkoot $x, y \in \mathbb{R}$ siten, että $x < y$. Osoita kunta-aksiomien (A1)–(A9) ja järjestys-aksiomien (B1)–(B4) avulla, että tällöin $-x > -y$.

Opastus: Seuraavassa todistuksen alkua. Perustele kukin vaihe sopivalla aksioomanimellä ja jatka todistus loppuun.

$$\begin{aligned} x < y &\implies x + (-x) < y + (-x) \\ &\implies 0 < y + (-x) \\ &\implies 0 + (-y) < (y + (-x)) + (-y) \\ &\implies (-y) + 0 < ((-x) + y) + (-y) \\ &\implies \dots \end{aligned}$$